

מרן מוצאן זענדאל

לעילוי נשמת
 שרלו (שרל) בן ריקה סעדון ז"ל

ניתן לתרום לפעילות הארגון בכ. אשכנזי ובעמדות "גדרים פלוס".

*8759

moreshet-maran.com

פרשת משפטים

כה שבט ה'תשע"ח | גיליון מס' 212

אין לקרוא בשעות התפילה וקריאת התורה | הגיליון טעון גניזה

אמרותיו

פנינים על הפרשה
 ממונן רבינו הגדול זיע"א

"אם כסף תלוה את עמי את העני

עמך" (כב, כד).

כתב פוסק הדור זצוקללה"ה (מאור ישראל)

דרושים עמוד ר ד"ה אמרו):

אמרו חכמים: "תן לו משלו, שאתה ושלך שלו", כי הנה מה שהשפיע הקב"ה עושר לעשירים, אין זה אלא בתורת פיקדון בידיהם, והם רק כעין אפוטרופוס על הכסף, כדי שיוכלו לעזור לנצרכים ולעניים. שכן הלכה רווחת בשלחן ערוך (הו"מ סימן רמו סעיף ד): הכותב בצוואתו כל נכסיו מתנה לאחד מבניו, לא עשאו אלא אפוטרופוס, והרי הוא יורש בכל הנכסים כאחד מאחיו בלבד, ואף על פי שכתוב בצוואה במפורש שילך ויחזיק ויזכה, מכל מקום אומדן הדעת הוא שלא נתכוין בצוואתו אלא שיהיו אחיו נשמעים לו ומכבדים אותו.

כמו כן כשהקב"ה משפיע עושר ונכסים רבים לאחד מישראל ועושהו עשיר, הרי שאיש זה אינו נחשב כבעליו של העושר, כי אם רק אפוטרופוס לחלקו לאחיו העניים לתומכם ולסעדכם.

אמנם ראוי הוא אותה האיש לכבוד, שכן מצאנו (עירובין פו.) שרבי יהודה הנשיא וכן רבי עקיבא היו נכבדים את העשירים, וברור שהכוונה היא שהיו מכבדים עשירים יראי שמים וגומלי חסדים.

וזהו מה שנאמר: אם כסף תלוה את עמי את העני עמך, כלומר שהכסף שאתה מלווה או נותן לעני אינו שלך, אלא "את העני עמך" - דהיינו שחלקו נמצא אצלך, עימך, ואין אתה אלא אפוטרופוס בלבד. (משוש תבל-שמות, עמוד קצו).

שאלות שנשאל מרן הראשון לציון
 רבינו יצחק יוסף שליט"א
 והתשובות שהשיב

משלחן הראשון לציון

לימוד תורה לתלמיד שאינו הגון, שאולי יחזור בתשובה

(מתוך קובץ בית יוסף - גיליון כו).

בס"ד, ז סיון תשע"ו
 להחזיקה לעצמו שלא ילמדנה למי שאינו הגון. ע"ש. וז"ל הרמב"ם (בפ"ד מהל' תלמוד תורה ה"א): אין מלמדים תורה אלא לתלמיד הגון נאה במעשיו, אבל אם היה הולך בדרך לא טובה, מחזירים אותו למוטב, ומנהיגים אותו בדרך ישרה, ובודקים אותו, ואח"כ מכניסים אותו לבית המדרש, ומלמדים אותו תורה. וכן פסקו הטור ומרן הש"ע ביו"ד (סי' רמו ס"ז). ע"ש. וע' באבות דר' נתן (סוף פ"ב), והעמידו תלמידים הרבה, לפי שבית שמאי אומרים אל ישנה אדם אלא למי שהוא חכם ועניו וכן אבות, אבל בית הלל אומרים לכל אדם ישנה, שהרבה פושעים היו בישראל ונתקברו לתלמוד תורה ויצאו מהם צדיקים וחסידים וכשרים. וכתב הרשב"ץ במגן אבות שם, שכל מה שאמרו שאסור ללמד תלמיד שאינו הגון, זהו בתלמיד שמעשיו מקולקלים וסנו שומעניה, אבל סתם בני אדם א"צ לבדוק אחריהם. ע"כ. ולפ"ז נראה שאם אומרים להם דברי תוכחה ומוסר, ובודקים אותם אם יחזרו בתשובה ויתקנו מעשיהם, וזה ע"י שנותנים להם שיחות מוסר וכיוצא, ועי"ז בודקים אותם אם יחזרו בתשובה בזה מותר ללמד, ואם חזרו למוטב ימשיכו וילמדו אותם גפ"ת והלכות ומנהגים ושאר התורה, ואם ממשיכים בדרכם, בזה אסור ללמד אותם גפ"ת והלכות, שמעשיהם מקולקלים וסנו שומעניה, שגם דברי המוסר לא הועילו להם, ואין הם לומדים אלא לכוונה רעה, ולכן במקרה כזה אין ללמדם כלל.

החותם לכבוד התורה ועמליה,

יצחק יוסף

הראשון לציון הרב הראשי לישראל
 ונשיא בית הדין הרבני הגדול

מעוניין לקבל את העלון מידי שבוע למייל? office@moreshet-maran.com

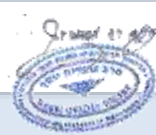
קובץ
בית יוסף
 ירחון תורני לעידי תלכה אקסוליים
 מצטרפים למנויים,
 מחזקים את
 המורשת!
 *8759

הלימוד היומני בתורת מרן לוח הלימוד לשבוע הקרוב

הלימוד הוא בספר הליכות עולם ח"ו • להצטרפות: 079-916-5000 שולחן 92

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	שישי	שבת
קדושים / אמור	קדושים / אמור	אמור / בהר	בהר / בהר	בהר / בהר	בהר / בהר	בהר / בהר
ח"ט	י"ד					

להקדשת הלימוד לזכותכם: *8759

הלכות קידוש במקום סעודה

(מתוך חזו"ע שבת ב)

- א.** מי שקידש בבית ורוצה לאכול בחצר, ומהחצר רואה את המקום שקידש בביתו, אם היתה דעתו לכך בעת הקידוש, רשאי לעשות כן, ואם לא היתה דעתו לכך, לכתחלה לא ישנה מקומו מבית לחצר, אפילו הוא רואה את מקומו, ורק בדיעבד שעבר ואכל בחצר יצא ידי חובה.
- ב.** חולה שאינו יכול לאכול כלל בליל שבת אחר הקידוש, או מי שאין לו פת, לא יקדש, אלא ימתין עד למחרת היום, שאם יוטב לו ויוכל לאכול, או יהיה לו פת, יקדש הקידוש של הלילה, ואחר כך יסעוד.
- ג.** צריך לאכול הסעודה מיד לאחר הקידוש, ואם שהה זמן רב שלא לצורך הסעודה, יש אומרים שצריך לחזור ולקדש, ויש חולקים, וספק ברכות להקל. מיהו אם שהה הרבה כשיעור עיכול, יש לחזור ולקדש, אלא אם כן שתי רביעית יין מכוס הקידוש.
- ד.** מי שקידש בליל שבת ולפני הסעודה יצא לחוץ לדבר עם חבירו ושהה עמו זמן מה, צריך לחזור (ו.
- לוקדש, אבל משום יציאה לחוץ, כגון שיצא לעשות נטילת ידים לסעודה, או שהוצרך לנקביו, אינו צריך לחזור ולקדש, ואם הניח מקצת חברים וחזר למקומו אליהם, בכל ענין אינו צריך לחזור ולקדש.
- ה.** אע"פ שאמרו אין קידוש אלא במקום סעודה, מכל מקום אפילו אכל כזית פת או עוגה של פת כסנין, או אם שתי רביעית יין, יצא ידי חובת קידוש במקום "סעודה", ויכול לגמור סעודתו במקום אחר. אבל פירות או שאר משקים אינם נחשבים במקום סעודה.
- ו.** אכילת "אורז" אינה נקראת סעודה, כיון שאינו מחמשת מיני דגן, ואין מברכים לאחריו ברכה מעין שלש אלא בורא נפשות רבות.
- ז.** המקדש בביתו על שלחנו, ושכנו שמע הקידוש על שלחנו, ונתכוון לצאת ידי חובת הקידוש, וגם המקדש נתכוון להוציאו ידי חובה, יצא ידי חובתו. וחשיב שפיר קידוש במקום סעודה. (ש"ע סי' רעג סעיף ו.)

בעניין איסור חבישת פאה נכרית

ב"ה, ירושלים יט סיון תשל"ז

לכבוד הרה"ג ... שליט"א
ראש כולל קאליב, טבריה.

אודות שאלותיו בדברי תורה, אם כי זמני מאד מצומצם ועמוס טרדות ותלאות, אתכבד לענות בעזה"י בקיצור נמרץ.

- א.** בענין פאה נכרית לנשים נשואות, כבר הארכתי בזה בספרי יביע אומר ח"ה חאה"ע (סי' ה) והעלתי מדברי רבותינו הפוסקים רובם ככולם שאוסרים הדבר בהחלט, וגם כל רבותינו הפוסקים הספרדים אוסרים פה אחד, וכן היה מנהג הנשים של כל עדות המזרח, וכל המשנה ידו על התחתונה [ב"מ עו.]. ואין להביא ראיה מהני נשי חדשות מקרוב באו שהולכות בפאה נכרית ברה"ר, אף אם בעליהן ת"ח נראה שיד הנשים הללו תקיפה, ואין לבעליהן היכולת למחות בהן, הואיל ואינן יותר טובות מהמורות שלהן (ובכלל זה מורות של "בית יעקב") שנהגו היתר בזה שלא כרצון ה' וכרצון יראיו, ואנו בתומנו נלך ע"פ דעת רבותינו הפוסקים אשר מפיהם אנו חיים ובאורם נראה אור, ודבריהם נר לרגלינו ואור לנתיבותינו.
- ב.** שו"ב שאשתו הולכת בגלוי הראש ברה"ר וכו', כבר דנו בזה האחרונים, ובכללם בשו"ת פרי השדה ח"ג (סי' קפח) שפסק שהוא נחשב כמומר לעבירה אחת ויש לפסלו ולהעבירו מתפקידו. עש"ב. וראה עוד בשו"ת נטע שורק (חיו"ד סי' סד) ולבושי מרדכי קמא (חאו"ח סי' פא). ומכל מקום זהו דוקא באופן שאינו מוחה כראוי באשתו, אבל אם הוא מוחה באשתו ואינה שומעת לקולו בשביל זה אין לפסלו. ואפילו לדברי הפוסקים שסוברים שחייב לגרשה משום כך, עכ"פ אם אינו עושה כן הרי הוא כאנוס בזה, לפי המצב בזמנינו בעזה"ר, ובשביל זה אין לפסלו שלא נחשד לעשות איסור במזיד, וכן בענין החזקת הטלויזיה בבית כל שנעשה הדבר למרות רצונו ואין ידו תקיפה למחות בבני ביתו אין להאשימו על כך ולהדיחו ממשרתו, וגם בענין שהוא מנהל בית ספר בתערובת בנים ובנות, בעזה"ר דשו בזה רבים ונעשה להם כהיתר, וצריך להסביר לו בנחת ובדרכי נועם שדעת רבותינו גדולי ישראל שחיוב גמור הוא להפריד בין הבנים ובנות, בפרט מכתות ד והלאה (וראה בשו"ת יביע אומר ח"ד חיו"ד סי' א, וחאה"ע סי' ד). וגם לענין שמגלה בעומר, יש שלא קבלו מנהג זה להחמיר וכמ"ש בשו"ת ישכיל עבדי ח"ה (חאו"ח סי' נה) ע"ש.

בכבוד רב
עובדיה יוסף
ראשון לציון הרב הראשי לישראל

הדו"ח!!

"נקודה בפרשה"
בהגשת הרב אהרן כהן

מדור קצר של כמה דקות, הנותן נקודת מבט על עניינים מרתקים בפרשה.

להאזנה: 079-916-5000 שלוחה 86 | לצפייה: moreshet-maran.com

קובץ בית יוסף
שאלת החודש במדור "בית המדרש"

נפיעה ברכבת ישראל בעקבות הילולי השבת

בתקופה האחרונה לצערנו הרב נעשו עבודות תשתית ברכבת ישראל בשבת, ונשאלת השאלה האם מותר להשתמש בשירותי הרכבת בימי החול? דלכאורה אסור משום הנאה ממעשה שבת.

תשובות ניתן לשלוח למערכת [עד לתאריך כח אדר תשע"ח]:
פקס: 0534-704-15374 דוא"ל: office@moreshet-maran.com
התשובה שתיכתב בצורה הטובה ביותר, תזכה את בעליה במנוי חצי שנתי לקובץ בית יוסף.

פורטל התוכן על מרן הרב עובדיה יוסף זלה"ה ומרן הרב יצחק יוסף שליט"א
www.moreshet-maran.com

הנהגותיו

עבודות מהנהגותיו והליכותיו של מרן רבינו זצוקללה"ה

תחזור ותשנן, ותתעמק בדברים עד שתבין

בכנס בני התורה שנער ע"י איגוד בני התורה דורשי ה', בחודש ניסן תשס"ו, נשא מורנו הראשון לציון הגאון רבינו יצחק יוסף שליט"א את דברותיו להמוני בני התורה אשר נאספו ובאו למעמד הגדול, וסיפר ואמר:
יסוד גדול הוא בתורה הקדושה: אם עמלים ויגיעים, זוכים לתורה!...
ובאמת שגדולי ישראל תמיד התנגדו שבחורים ואברכים ילמדו מתוך גמרות מבוארות עם ציורים וטבלאות, כי בכך לא עמלים די הצורך בעמלה של תורה. וזכורני שלפני כמה עשרות שנים, כשהתחילו להוציא לאור גמרות מבוארות עם ציורים וטבלאות, באחד הימים בא אברך אחד לפני מרן עט"ר, ושאל את פיו האם ללמוד מתוך גמרות אלו, ומרן בשומעו זאת, גער בו בתוכחה גלויה ואמר לו: "וכי כך אנחנו למדנו? היכן עמלה של תורה?! תקרא את הגמרא ואת דברי רש"י, ותחזור ותשנן, ותתעמק בדברים עד שתבין!..."
(משוש תבל).

מידי יום ראשון, שני והמישי בשעה 19.00, שידור חי משיעוריו של הגאון הרב בן-ציון מוצפני שליט"א מבית הכנסת מוסאיוף
079-916-5000 שלוחה 71

